

LS 0169 – LS 0170

Lennart Setterdahl: Det är idag den 12 december 1985. Jag sitter tillsammans med Johan Hilmer Nelson i Moline Illinois, eller John Nelson, som det heter här.

John Nelson: Ja.

Lennart Setterdahl: Du var född den 14 september 1901 i Storängen, i Hjorted, i Småland.

John Nelson: That's right.

L: Jaa. Kan Du berätta lite grand för mig om Dina föräldrar: Nils Johan Karlsson samt om Hulda, Din mamma? De var båda ifrån Tuna socken i Småland?

John: Ja, 'di kom därifrån.

L: De var gifta när de kom därifrån då?

John: 'Di bodde i ett ställe som hette Karlsborg, men 'di kom ifrån Tuna. Men - så flyttade de 'te Storängen i Hjorted och där är ett stort gods och en som; en patron som 'di 'kallde; - som hette Tillberg. Men det gick slut för honom se. Strax därefter 'di hade 'flyttet till Storängen så gick det slut där. Det var ett kompani som tog över allting där, det var nästan tre 'körsockner se. 'Di ägde så hemskt mycket, men det gick slut för dom, så 'di hade inget. And kompanit tog över och det blev lantmäteri på godset, så allting 'stycktes opp och dom som levde på - 'di 'kallde dem torp, - 'ifrån utgården Totebo, se. Så - dom som levde på torpet fick 'köpe't 'billigare än nån annan.

L: Din pappa då, var han en torpare till detta gods?

John: Ja.

L: Vad hette godset - huvudgården?

John: Det hette Totebo!

L: Å, det hette det!

John: Ja. Men det var tre 'kyrsockner, så 'di hade 'store gårdar, torp allt över. 'Di hade i Tuna, Frödinge och Hjorted, 'di ägde, men den Tillberg 'ägde't. Men det blev lantmätning and vi köpte Storängen och sen hade vi ett litet ställe där; det hette Junkerhårva, så jag var skriven på det.

L: Jaså.

John: Men; - jag fick ta över det när jag skulle gå till Amerika -30, jag tänkte aldrig på 'te 'stanne här.

L: Du var ju rätt så gammal då när Du reste över!

John: O ja.

L: Du var ju 30?

John: Jag var 30 år när jag

L: 30 år, ja.

John: när jag kom över.

L: Var Du enda sonen eller?

John: No, vi var fem pojkar. Vi var tre 'flicker men två 'flicker levde här, så jag skulle 'bare gå och se dom - se.

L: Allihopa i Moline Illinois?

John: Ja två 'flicker levde här in Moline. Så; när jag kom här, då kom dom 'dålige tiderna, så jag hade lite pengar så jag tänkte på 'te och gå hem se.

L: Men innan vi kommer hit över till Moline kan Du ju berätta lite grand. Du var skriven för ett torp sa Du?

John: Jaa.

L: Jaa. Och - Du var inte gift eller så?

John: No.

L: Du var untkarl?

John: Jaa.

L: Så Du hade brukat torpet under tio år eller någonting?

John: No det var inte så länge där, jag tror det var sex år jag hade det.

L: Så Du hade full uppsättning då med hästar och kor?

John: No no no, det var inte så stort. Du kunde väl ha ett par kor där, ett par stut som 'di körde med.

L: Så det var ett dagsverkstorp då? Du var tvungen att arbeta för gården?

John: Ja. Sure, sure!

L: Men vad hade Du för arbete vid sidan om?

John: Min far var alltid ute och 'snickter'. Eljest så arbetade 'di i skogar. In vinter arbetade jag på gården; på gårdarbete, vägarbete.

L: Så då bodde Du ensam på det här torpet?

John: No, jag bodde aldrig. Jag var alltid ute på, jag 'bare arbetade. Ja, om 'nätterna fick 'en 'arbete för det 'meste!, för det är ju ljust på 'sommarn se! Så; vad som skulle sås, det gjorde jag

L: När Du kom hem?

John: Ja, när jag kom hem - se.

L: Blev Du inte trött på det då, sent på nätterna?

John: Jaha Du!

L: Tillbaka till arbetet på morgonen och?

John: Ja sure, det var alls inget. En blev trött på nästan allting, för

L: När Du var så pass gammal, 1930, Du hade ingen fästmö som Du tänkte att gifta Dig med och så bosätta Dig på torpet?

John: Jo det hade jag som värre var!

L: Du hade det?

John: Ja!

L: Ville hon inte flytta till torpet då?

John: No hon ville inte flytta dit.

L: Inte det?

John: Jag byggde ett nytt hus, men hon, hon ville inte 'flytte dit.

L: Nej.

John: Då tog jag Gud i hågen när jag gick över här och skulle se hur det var här.

L: Jaha.

John: Om jag kunde arbeta några år och 'komme hem.

L: Hur var tiderna i Sverige 1929 och -30? Var det lätt att få arbete eller var det besvärligt?

John: Jag hade aldrig några trubbel med 'te arbete.

L: Inte det? Du hade vägarbete och skogsarbete och vad Du ville ha?

John: Ja, på sommaren snickrade vi. Min fader, han var kontraktare!

L: Och Du var snickare också? Du hjälpte pappa?

John: Ja! Jag var alltid med honom och arbetade!

L: Jaha.

John: Han hade många arbetare.

L: Så ni byggde hus och ladugårdar och allting?

John: Allt möjligt.

L: Men så fick Du den här idén?

John: Jag hade lite pengar, så jag tänkte jag skulle gå över och se mina systrar!

L: Bara på besök?

John: Ja. Jag hade några dollar, dom satte jag in nere i banken i Moline, och jag fick aldrig upp dom. 'Di tog pengarna!

L: Innan Du åkte över till Amerika, kände Du inte till att de hade "stängt pengarna"?

John: No no.

L: Det var inte gjort då?

John: No no. Det var -30. Bankerna, de stängdes inte förrän – ja - -31.

L: Men the stock problems, det var ju oktober-29 det.

John: Jaha!

L: Innan Du kom.

John: Ja.

L: Så Du skrev alltså till Din syster. Vad hette hon som bodde här i Moline?

John: Ja, jag skrev till dem.

L: Var de äldre än Dig, de som bodde här i Moline?

John: No. Den 'yngste 'systra, hon reste hit när hon var tio år.

L: Vad hette hon?

John: Ester.

L: Och hon var gift här i Moline?

John: Jaa.

L: Och hon var gift med en svensk?

John: Ja visst.

L: Vad hette han?

John: Otto Berntsson.

L: Jaha. Och den andra system, hon var?

John: Ja hon var gift med en, han hette Vingren. Han var sjuk, han låg i bed när jag kom hit.

Hustrun: Han kom från Chicago. Hon gifte sig i Chicago.

L: Jaså i Chicago.

John: Jaa.

Hustrun: Hennes man hette Vingren.

John: Han hade haft ett litet shop i Chicago och jag vet inte. Han gjorde lampor och jag vet inte vad.

L: Så Du hade brevväxling med Dina systrar då?

John: Oh ja.

L: Vad skrev de i breven? Kommer Du ihåg ungefär hur de skrev att det var i Amerika? Var det lockande det de berättade för Dig?

John: No. No.

L: Men varför fick Du den idén då att Du skulle åka hit?

John: Jag skulle vilja se mina systrar!

L: Bara besöka? Men Du begärde visum för att emigrera?

John: För det vikingen, han har alltid velat ut och segla.

L: Jo men Du hade med Dig papper så Du kunde stanna om Du behövde?

John: Å ja.

L: Så Du kunde arbeta och så?

John: Ja.

L: Du hade gjort värnplikten?

John: Yes. I Sverige ja.

L: Var det i Växjö, eller?

John: No, jag var på Malmslätt

L: Malmslätt.

John: två år och i Linköping ett år.

L: Jaså.

John: Det var tre år 'en fick göra värnplikten.

L: Jaha. Och det var sex månader första gången?

John: Ja.

L: Sex månader?

John: Jaa.

L: Och sedan möten det andra och det tredje året?

John: Ja, andre året var det två månader och siste året då var det en månad.

L: Ja och första året, då var det sex månader i sträck.

John: Jaa.

L: Vad tyckte Du om värnplikten?

John: Ja, den var fin. Den was fin i Sverige.

L: Du exarcerade då efter första världskriget?

John: Ja.

L: Var Du ute under kriget eller var det efteråt?

John: Det var efter.

L: Du var ute 1921 eller någonting?

John: 'Di tänkte på 'te ta ut oss, see jag var 19 år. 'Di tänkte på 'te ta ut oss då och göra den värnplikt men det behövde jag inte se. 'En fick 'mönstre in när 'en var 21 år i Sverige.

L: Jaha. Du kommer ihåg efter första världskriget?

John: Å!

L: Då skrev de ju att: det skulle aldrig bli krig mera.

John: Det vet jag inte, för han tog nästan allting.

L: Ja, men det var 20 år senare det.

John: Jaha! Det var det!

L: Men alldeles efter första världskriget, Du kommer ihåg att de hade Nationernas Förbund, och de sa att nu ska vi inte ha militärer längre. Vi ska ha fred på jorden.

John: Jaha, men det blev inte, det

L: Nej, men hur märkte Du det när Du var ute i det militära? Ni fick fota och marschera som vanligt?

John: Oh ja.

L: Och krypa och åla, och sätta upp tält?

John: Jaha, men det var aldrig nåt svårt med det, det var

L: Du gjorde Din tid där och allting var klart.

John: Yes.

Lennart Setterdahl: Så då köpte Du biljetten i Sverige 1930,

John Nelson: Jaa.

L: på våren.

John: Jaa.

L: Och Du åkte till Göteborg och mönstrade på båten där så att säga.

John: Jaa! Det fick 'en. Jag fick gå ner 'te Göteborg en gång förut, innan jag gick.

L: För visering och för läkarundersökning?

John: Jaa. Jaa.

L: Var de noggranna med den på den tiden; 1930?

John: Vad?

L: Det var inte så många emigranter när Du åkte?

John: No det var inte så mycket. Å! Vi var .. ja vi var över 200 på båten!

L: Som emigrerade!

John: Ja.

L: Säger Du det! Var det någon från Din hemtrakt?

John: No. Det var ingen jag kände igen. Men 'en blev ju bekant med dom. Jag hade 'e' bekant 'ifrån, 'di gick ut till Seattle, det var tre 'å' dom – och två gick till Chicago. En som – jag, ja jag hade botten i hytten, och han hade toppen, han hette Harald, han skulle gå till California. Och han var sjuk 'hele vägen.

L: Sjösjuk?

John: Ja. Han hade en liter konjak och jag tog opp hanses konjak och 'viste honom: "Sa' Du inte ha en konjak" sa jag, "jag tror att det gör Dig gott"? Så fort han fick se 'butellen så! fick han kräks, så det!

L: Jaså.

John: Han kunde inte stå där. Och jag stoppade ner konjaken. Men när vi kom i land in New York, då tog han av: "Nu dricker vi ur alltihop"! "Nä"! Sa jag, "jag tar inget" sa jag. "Nej".

L: Vad packade Du ner i resväskan när Du åkte hemifrån?

John: Jag hade tre stora äpple, jag hade var där jag levde se, och 'di var 'store äpplen. 'di tog de ifrån mig, dom fick jag inte ha i Göteborg.

L: Du hade sparat dom hela resan?

John: Jaa.

L: Skulle Du ha dem som färdkost eller?

John: No jag skulle ta med dom till min syster här i Moline. Jag tänkte det; jag just let them 'smake frukten jag 'reser i Sverige.

L: Och de tog alltihop.

John: 'Di tog alltihop där! Det gick för mig som; det var en svensk som gick till Sverige. Han tog med sig en korv ifrån Sverige, och den tog 'di! Men då sa han: "Då tänkte jag jag skulle hoppa i sjön"! sa han, när 'di tog korven!

L: Var de noga med alla som kom, så att de gick igenom väskorna och tittade på vad de hade?

John: Å ja.

L: Du kunde inte ha mat eller något sådant med Dig?

John: No.

L: De slängde bort det?

John: Det - det gick bort.

L: Vad tänkte Du då när de tog äpplena?

John: No vad skulle 'en 'säge. Inte kunde jag engelska riktigt!

L: Var det första gången Du kände Dig hjälplös, så att Du inte kunde göra någonting?

John: Jaha!

L: Du kunde inte förklara för dem att de hade fel eller någonting?

John: Nja? Jag

L: Du kunde inte förstå vad de sade heller?

John: Well jag förstod allt lite, för jag hade en onkel som hade vart hemma och han 'pluggde in mig med 'många ord.

L: Säger Du det! En bror till mamma?

John: Men jag tyckte det var så svårt och 'uttale dem, det engelska - så! 'En sa inget där. Det took tid.

L: Du förstod vad han menade då när han pratade med Dig?

John: Jaa, det

L: Stannade den morbrodern i Sverige eller åkte han tillbaka igen?

John: no, han levde här, han levde i Amerika. Ja. Han hade tre tomter vid en sjö där oppe i Michigan: Higgins lake and Houghtons lake.

L: I Upper Michigan?

Johns hustru: Ja. Ja men han dog i Kalifornien.

John: Jaa det gjorde han.

L: Var ligger det någonstans där uppe? Det har jag inte hört talas om. Ligger det nära East Cumming eller Mykapt?

John: Nja? det

L: Blackstone?

John: No. Det var 50 mil 'ifrån

L: Ironwood?

John: No, vad heter staden där 'di gör 'automobilera?

L: Å Detroit!

John: Detroit ja.

L: Å - det var i södra delen av Michigan!

John: Å ja, det var inte så långt ifrån.

L: Säger Du det! Jaha. Jaså, där hade han camps? ,,

John: Ja. Han hade land där oppe, han byggde mycket. Jag var där oppe -32 och hjälpte honom bygga. Jag drog opp 30! timmerstockar ur Higgins lake! Jag tänkte på 'te bygga en camp där oppe, men det blev aldrig, jag gick 'tillbakes 'te Moline där. Och

L: Om vi fortsätter nu utmed resan över. Du kom in på Ellis Island?

John: No.

L: Gjorde Du inte Det!

John: Oh no!

L: Var kom Du till då?

John: Vi gick right igenom.

L: Å ni var aldrig på Ellis Island?

John: No. No. Var -30. No. En behövde inte 'te och gå dit.

L: Säger Du det. Så Du slapp undan mycket besvär då!

John: Ja!

L: De tittade aldrig på händer eller fingrar eller ögon eller sådant då, utan Du bara visade upp papper?

John: No. 'Di tog en rätt till .. på tåget till Chicago.

L: Å Du visade inga landstigningspengar för tullpersonalen heller?

John: Jo det fick en 'göre!

L: 25 dollar, eller hur mycket var det?

John: Ja! Å ja!

L: Och Du hade mycket pengar med Dig?

John: Å jag hade liten summa!

L: Ja. Men det var ingen svårighet då?

John: No.

L: Så då tog Du tåget ifrån New York.

John: Ja.

L: Hade Du något sällskap med Dig på resan?

John: Jaha. Vi var tillsammans, nästan allihop som jag hade på båten se. Jag kände igen and.

L: Jaha.

John: Så det.

L: Och de skulle till olika platser i Amerika: till Chicago och

John: Ja. Jaha. I Chicago losade de allihop där.

L: Jaså de gick av där.

John: Jaa. 'Di tog andra tåg - och - jag vet inte.

L: Till andra håll.

John: Jag gick till Moline, så jag

L: Och här mötte Dig Din syster då?

John: Ja. Jag gick till Ester, jag stannade hos henne.

L: Och Du bodde hos henne ett tag då?

John: Jaa, det gjorde jag.

L: Och så satte Du in pengar på banken då när Du kom?

John: Well!

L: Var det First National eller vilken bank var det?

John: Det var First National, den där vi har nu.

L: Nere på 5th avenue?

John: Ja.

L: Och dem satte Du in då på en bok?

John: Jaa!

L: 1930.

John: Ja.

L: Vad sa Din syster då? Att det var bäst att Du hade pengarna där? Du skulle inte ha dem hemma, utan

John: Ja, 'di ville jag skulle sätta in dom för !

L: Hur mycket var det Du hade med Dig?

John: Väl det gör detsamma hur mycket.

L: Var det mycket svenska pengar eller?

John: No jag hade växlat in dom i amerikanska pengar i Sverige.

L: Jaså. I Sverige.

John: Så. Jag kunde gå hem, om det var så att jag inte 'likade det här.

L: Ja det var som en försäkring så att säga, ifall det här.

John: Jag var nere och skulle ta ut pengar, men jag fick aldrig ut dom - se.

L: Hur länge hade Du dem på banken innan Du gick ner och ville ha dem tillbaka? Ett halvår?

John: Ja det var inte länge. Se det var svårt att få arbete här. Det var ett par månader I guess.

L: Så gick Du dit ner?

John: Ja.

L: Och vad sa dom då?

John: ja det, det var stängt. Det satt 'inge pengar lös.

L: Sa de att Du skulle vänta ett tag och se hur det gick eller vad sa de? Vad fick Du för besked?

John: Ja. Ja jag fick arbete i Minneapolis/ Moline så jag gjorde lite. Sen gick jag opp till min onkel i Michigan.

L: Och hjälpte honom?

John: Ja, över 'sommarn - se.

L: Jaha.

John: Jag stannade opp till hösten och

L: Så åkte Du tillbaka till Moline igen?

John: Jaha.

L: Och då började sökandet efter arbete?

John: Ja jag gick tillbaks till Minneapolis/ Moline och 'arbete några månader men sen började då – det blev dåligt där också då.

L: Träffade Du någon utav dem; som Sture Dahlström - och -

John: Sture Dahlström arbetade jag med!

L: Å Du gjorde det!

John: Ja!

L: Vid Minneapolis/ Moline?

John: Ja!

L: Jaha!

John: Så.

L: Så det var många svenskar som Du träffade där nere då?

John: Oh yes!

L: Jaha.

John: Och Eric Sten och. Jag har 'träffet 'många. Det var en som hette Nilsson, den var jag i lag med mycket. Han 'belongade to Odd Fellow, så han tog in mig till Odd Fellow lodge!

L: Var det den första logen Du gick med i?

John: Jaa.

L: Du träffade inte på Rupert Kask?

John: Oh yes!

L: Du gick med i Wasa då?

John: Ja. Jag var med i Wasa, i Vikingarna. Jag var i Vikingarna! Just 'di hade! Ja vi. Ja vi hade marschdag. Vi tog in någon som ville gå in i Vikingarna och när vi hade intagning där var jag med i Vikingarnas intagning. 'En hade mycket marscher där.

L: Å - Du menar intagningsstaben!

John: Ja.

L: Å Du var med i den!

John: Oh ja!

L: Jaha Du! Ja Du hade varit med i det militära i Sverige så Du visste mycket.

John: Å ja.

L: Så gick Du med i Vikingarna före i Wasa?

John: Ja det var ungefär på 'samme gång jag gick in.

L: Vilket år var det? -33?

John: Jaa - -32 tror jag jag gick in.

L: -32.

John: Ja.

L: Jaha. Och då började det bli dåligt?

John: Det blev dåligt där!

L: Folk hade inte råd att hänga kvar i logen, they ”dropped ut”, som man säger.

John: Jahaha! Men det ’börjde och gå upp här lite; -33, då. Se då fick jag arbete i Minneapolis/ Moline, så då arbetade jag ’te -38 där.

L: I ett sträck?

John: Ja. Då tänkte jag: nu ska jag gå hem. Så jag ’kvittade då och gick hem.

L: Så Du var ogift då?

John: Yes.

L: Så Du åkte hem till Sverige?

John: Ja, då åkte jag hem till Sverige.

L: Hade Du kvar Din plats då i Småland, eller hade Du sålt det?

John: Ja, det var kvar!

L: Det var det?

John: Det var kvar, min far och mor levde där då, på det lilla stället och min bror hade Storängen.

L: Jaha Du.

John: Så han

L: Så vad sa mamma och pappa då när du kom tillbaka? Trodde de att Du skulle stanna?

John: Ja. Ja. jaa. Min mor var sjuk. ’Ho låg på Västerviks lasarett när jag kom hem.

L: Jaha.

John: Så. Men – hon var inte kvar där länge förrän hon kom hem, så jag fick ta hem ’na.

L: Hur länge stannade Du hemma då? Köpte Du enkelbiljett till Sverige?

John: Ja då köpte jag biljett fram och tillbaka när jag gick härifrån se.

L: Du var inte riktigt säker på om Du skulle stanna eller inte?

John: No.

L: Vad berode det på?

John: Nja, I don’t !

L: Vad var det Du hade fastnat för häröver nu, som Du ville komma tillbaka till?

John: Ja, jag vet inte. Medan jag levde i Sverige, det var roligt på ’sommarn, men på vintern var det dåligt där.

L: Så det hade med rolighet att göra att vara kvar här - menar Du?

John: Ja. Och den jag hade gått med hade jag skrivit till att ’ho skulle få någon annan för! det var dåligt i Amerika också.

L: Jaså Du skrev ett brev och sa till henne det?

John: Ja.

L: Att hon inte skulle vänta längre?

John: Ja.

L: Det gick inte att gifta sig på 30-talet då?

John: Njae det vet jag inte. And - jag kom ’tillbakes, då gick jag ’tillbakes till ’snickra här, jag hade mitt kort och jag gick ’tillbakes till ’snickra här.

L: Hur länge stannade Du i Sverige då: -38?

John: Jag stannade i fyra månader i Sverige.

L: Fyra månader.

John: mhm.

L: Vad sa pappa och mamma då när Du åkte tillbaka igen?

John: Jaa, 'di ville inte jag skulle gått 'tillbaks, men; jag stack iväg, så 'di visste knappast inte om nåt. Det är hårt och leva ut på världen tyvärr.

L: Ja, Du var så pass gammal också.

John: Å ja.

L: Du var 38 år då!

John: Ja sure.

L: 37 år.

John: 38.

L: Ja. Så – var Du med i Carpenters Union över där? Du hade aldrig varit med i Illinois?

John: No jag var aldrig i the Carpenter Union här.

L: Du var inte det?

John: No. Jag gick in i shop-et ty jag arbetade där i -38 där och.

L: Jaha. Men Du försökte Dig aldrig på att bli snickare, för Du hade ju det i händerna.

John: Ja. Det var inte svårt att 'komme in här! Jag visste mer än vad dom som tog in mig visste. 'Di 'frågade mig var 'squaren var här. Jaa, jag sa att: jag kan lägga ut 'et så even var 'klocka är på 'squaren. Ja det ville de se och det gjorde jag, var 'klocka var.

L: Så Du använde vinkelhaken då?

John: Ja.

L: Hade Du lärt Dig det i Sverige?

John: Ja det hade jag lärt mig i Sverige.

L: Pappa hade lärt Dig det?

John: Ja, sure.

L: Så Du kunde lägga ut då var – på allting?

John: Ja. Ja och vad efter vad 'di kallar här, det kunde jag 'lägge ut var 'di ville ha ser Du. Det gjorde 'detsamme om det var 4 tum på .. på. – Ja. – En lägger ut 'et efter meter i Sverige och det är lite hårdare än till 'lägge ut 'et efter tum här see.

L: Ja men använde Du inte verk-tum i Sverige?

John: Vi använder över metern där se.

L: Du använde inte verk-tum?

John: No.

L: Jag trodde ni gjorde det inom byggnads.

John: No, no no no!

L: Nej.

John: Nej det använde vi inte i Sverige då!

L: Nähä.

John: Men här var det tum.

L: Ja.

John: Så; det var lite hårt för mig först för tum, men det gick ganska bra

L: Men Du vet att på de gamla meterstockarna, där står alltid verk-tum.

John: Jaha.

L: Men ni använde aldrig det?

John: No, inte i Sverige!

L: Ja men det står ju på meterstockarna i Sverige, det står: verk-tum!

John: ja, sure.

L: Men ni använde er inte utav det?

John: No.

L: Nähä Du.

John: Det var – det var millimeter och centimeter där se.

L: Jaha. Men jag tänkte: på Din tid, på 20-talet, att ni använde det ser Du.

John: No.

L: Jaha! Så Du kunde alltihop det där?

John: Oh sure! Det var – det var lätt.

L: Du kom ifrån Sverige. Du var van vid svenska stämjärn och vinkelhakar och fogsvarsar och riktigare hammare och allt sånt.

John: Ja. Ja.

L: Så kom Du till en helt ny värld, med nya verktyg. Vad såg Du för skillnad? Var de bättre här eller var de bättre i Sverige?

John: Ja här var ju 'easigt för 'en kunde 'köpe far driven, det var inte arbeta för hand!

L: De hade det till motorsågen, alltså; till den elektriska sågen?

John: Elektrisk såg här och allt möjligt. Där fick 'en arbeta för hand allting.

L: Allting bör vara skarpt och volymt. Det körde de i Vadstena!

John: Ja! Jahaha! Jaa!

L: Så tyckte Du att det var lättare här då?

John: Det var mycket lättare här 'te arbeta för a carpenter än över där.

L: Och i Sverige använde dom sparrar istället för (?).

John: Jahaha! Det var timmer det! Se – på vintern gick en ut i skogen, tog ner timret 'te 'sågde't, 'sågde 'et till vad en skulle ha't till.

L: Jaha. Det var skraddarsytt.

John: Jaha!

L: Men Du hade varit med om alltihop det där då?

John: Ja.

L: När Du kom hit, vilket verktyg anser Du är bättre här i Amerika än i Sverige?

John: Oh verktygen är bättre här, men nu har 'di far driving.

L: I Sverige ja.

John: Oh ja. Det är lättare där också.

L: Men när Du kom hit på 30-talet och skulle hänga dörrar, då fick Du använda stämjärn och sånt?

John: Ja, det fick vi 'göre här också.

L: Ja här ja.

John: Ja.

L: Var de lika skarpa här som de var i Sverige, lätta att hålla vassa?

John: Jaa. Det kom an på. 'En kunde få dålig tools här och en kunde 'köpe expensive tools, 'di var lika skarp som i Sverige.

L: Jaha.

John: Men jag hade lite 'svenske 'kisler och sådant med mig här.

L: Stämjärn.

John: Jaa.

L: För Du vet att när Du skar till dörrfoder och sådant, då kunde Du inte använda (?), då använde Du handsågen, för att vinkla av.

John: Ja, men här behövde en inte 'använde huggjärnena för 'te 'hänge dörrar. Det var par tools.

L: Å Du menar router.

John: ja, eller. 'Di hade, vad 'di kallar en åder. En cuttade ut var gångjärnet skulle sitta, det cuttade 'en ut med en åder!

L: Du stack tillbaka.

John: Jaha, det gjorde jag.

L: Och då hade Du tur igen, för sen började kriget.

John: Jaha.

L: Hade Du stannat hemma ett år så hade Du varit fast.

John: Jaha, det hade jag. Men; det var ju nothing, för jag fick gå ut här!

L: Fick Du det! Ja men Du var ju för gammal?

John: Ja, men det gör de inte, jag var ute. Jag arbetade ut på ön som snickare och 'di 'frågade mig om jag ville gå ut 'di skulle; – annars hade jag inte behövt gå ut här. Jag sa att: om det är så jag kan 'göra 'nå gott för Amerika så går jag ut.

L: Vem frågade det, om Du ville gå ut eller inte?

John: Dom jag arbetade för där ute.

L: Vem var det?

John: Ja, vad var hanses ?

L: Var det en byggnadsfirma?

John: Jaa det var det.

L: Det var inte Carlson Construction?

John: No. Jag arbetade för dom också, men dom, vad var det han hette? Han var 'ifrå Rock Island, anyhow. And. – Så jag sa: ni behöver inte (?), ska jag gå så går jag. Så; 'di 'kallde ut mig. Jag fick gå upp till Rockford. Jag gick till Chicago först and till Rockford, 'di sände mig där. Och där oppe var jag tre 'månar. Sen 'skicke 'di ut mig till – ja vad var det?

Johns hustru: Var det Cheyenne Wyoming?

John: Wyoming, ja.

L: Cheyenne, Wyoming.

John: Jaa.

L: Du var långt där uppe.

John: Jaa.

Johns hustru: Cheyenne, Wyoming!

L: Jaa.

John: Och där var jag i –

Johns hustru: In nine months.

John: jaa – i nio 'månar var jag där ute.

Johns hustru: Ja.

John: Sen var jag sjuk där ute.

L: Du var fortfarande inte gift?

John: No.

Johns hustru: Han gick to sin träning därute.

L: Jaha.

John: Ja.

Johns hustru: Han gjorde träning. Then he got sick and hes stomach couldn't stand the food over there in Wyoming.

John: ja I don't know. Jag var sanslös out där i fyra dar!

Johns hustru: Yeah. The Commanding officer wrote me a letter. I was working for some millioneres in Davenport.

L: Ja, men ni var inte gifta då?

John: Jaa.

Johns hustru: Yes!

L: Å ni var nygifta.

John: Vi gifte oss se.

L: Vilket år?

John: -32 gifte vi oss.

L: Å ni gifte er -32!

John: Ja.

L: Så Du hade frun med Dig hemma i Småland då?

Johns hustru: No no Du gifte Dig inte -32!

John: No, -40.

Johns hustru: -40

L: -42.

John: Ja, det var -42. -42 gifte vi oss.

L: Ja ja, -42 ja.

John: -42.

Johns hustru: -42, ja.

L: Så Du hade inte träffat Din fru Då 1938, när Du åkte?

John: Jaa.

L: Du hade inte träffat henne då?

Johns hustru: No! Nej!

John: No.

L: när Du åkte hem till Sverige?

John: No!

L: Då kände ni inte till varann?

Båda två: No.

L: Nähä!

Båda två: No.

L: Det var inte förrän senare då - ja.

John: No. -42 gifte vi oss.

L: Så då var Du uppe i Wyoming och blev sjuk, sa Du.

John: Jaa. Men se; då var vi gifta när jag gick dit där.

L: När det hände.

John: Jaa.

Johns hustru: I got a letter from the Commanding officer, telling me: If I want to see my husband I should get up there.

L: Jaa.

Johns hustru: And I took. My brother brought me up to Savanna. I don't know if You know where it is?

L: Yeah yeah I know where it is!

Johns hustru: Right. Savanna. And I took a midnight train out of there, it was right 12 o'clock at midnight and it was a troupe train. It was all soldiers and (?) and marines!

What ever, You know!

L: Ja.

Johns hustru: And a lot of women, going to say good-bye to their husbands, they were going to be shipped out. That was such a sad trip! Anyway. I made it out there and I came to a hospital and I asked for Private John Nelson and they said: No. They didn't have a Private John Nelson. It was a big place. This is the one of the places they had during the First world war. It is like a city, all by itself, – You know - in a no mans land.

L: In Cheyenne Wyoming?

Johns hustru: Va?

L: In Cheyenne, Wyoming?

Johns hustru: Yeah. Yeah: Cheyenne Wyoming. So – it was 3 miles outside of Cheyenne. But; anyway. They didn't have any private John Nelson. Well! (? Mening överhoppad

). It took me 23 hours to get out there! (?) in Omaha Nebraska, it took me all 23 hours to get out there and when I got there - I got there at midnight – I left here at midnight and I got there at midnight - just about.

L: So where did you stay then in the middle of the night?

Johns hustru: Well; no hotel rooms! I got a cab outside the station and people were sitting on their luggage, The boys were sitting! (? Överhoppat) they came back from the war – You know. Oh it was terrible! And then; I asked the taxi driver, I said: "Would You take me to a good hotel"? He said: "Mam", he said: "do You have reservations"? I said: "No, I haven't. I just got the orders to come And; he said: "I doubt very much that You can get a hotel room. There are all (?), because the officers are graduating" and he said "it's just crowded". And I went to three different lobbies; hotel lobbies and Not a room! And: "Well, I guess I go back to the station" I said. And I know, when I left her, my mother said: Don't go with nobody, You know! But You don't know what to do when You are in a pinch. So – I said: "well: I go back". So I told the driver: I'll go back to the station. And he said: "No, mam" he said. "I have a friend and he rents out a room". This is really a story! "He rents out a room! She rents out a room And if it is free You can have it" and I said: "How far out is it? I have the money sewed in here – You know". And: he kept getting, we were right in town – You know – and it got darker and darker and; I said: "He can take me for my last drive"! I got worried stiff and I thought; nobody is going to know where I got off the train, or what ever happened to me! So I kept saying (?): "I'll be there soon. I'll be there soon". I knew I was scared to stiff and every time I met that man and hes dark brown eyes (?) and he laughed - You know! I was the most scared person he has had for a drive for a long time! Finally we stopped at a (?) bungalow, You know and it was a little house and he went up and rang at the door bell and a woman came to the door and (?) You know. And I said: "Oh my God, what a blessing"! Yeah! I could come in. And; so I got in. Right inside of the home was a little room - You know - and it was a dresser there. The lady came out and she put a towel and a wash cup there for me to use. And the car; the driver left You know and I was all alone. And I opened the bed – and someone had been sleeping in the bed. It was soiled sheets, You know, and everything. I open the drawer and there was hes shaving tools and everything. He rented hes own room to me. So I slept with my clothes on! All right! I didn't take (?) off, except my dress! And in the morning I said: Dear God! Don't have him comming in to me during the night! You know: I didn't know what was going to happen, I was scared. But I walked up at five o'clock the next morning. A little baby was crying and it was the best little voice I have heard for a long time. And it was the lady, and her son in law was (?) in the war and the daughter was living home with the little baby - and that room was the taxi drivers room and he rented it to me. So I hired that room for; I think it was 3 or 4 dollars, it wasn't very much. And the next morning, the lady told me – You know – where to go and catch the bus, so I got the bus - and - that took a long time before I came out to him. Anyhow; the first hospital, they didn't have him, but I got to the second one. And – I found out that he had been put in a room. I ran to that room and asked for Private John Nelson. Noone in the bed and it was a man laying in the bed next to it, reading. It was a big room, it was a lot of fellows. So, I said: "What happened to Private Nelson, did he die"? I thought he was (?), he was unconscious You know. That is the last I have heard"! "No", he said, "I think he is going to have surgery. They took him out of here and he is going to have surgery". So; – I had to go to another desk and they said: "Yeah, he's in a private room". So: I finnally found him in a private room. All right. So. - They gave him surgery for hes stomach .. ulcers .. You know – I thinks – yeah. And – so; I stayed there in 16 days (I paid 50 cents a night) right there with all the boys, it was the most heart

breaking. 16 days (?). All those young nice men (?) each morning with their pack on their back and they never returned. You know! They had to walk; from that place to get to the train station, they walked with their packing and that was it. And every morning a bunch of women followed them out to the door and that was probably the last time they saw their husbands. And every night I had a different girl in my room, every night something came: her husband left, and another one came. We were two in a room, on a (?), You know. And; a couple of them went broken. They had no money, they couldn't get back home. So I gave them 2 3 dollars!, You know. I didn't have too much to waste, but I helped them out for at least for a little (?) or something. And then – I talked to hes doctor - and - Major Boone was hes name. So I got a hold of him and he said: "well" he said: "Your husband, he is Overaged and he wouldn't do as much good and he is a sick man right now" he said and I'll tell You; he said "I am going to let him go back home". I said: "Thank You". I said "That's the best thing I have ever heard". And - So; a couple of more days I went to see him all the time up there, You know. And then the next time I asked for Major Boone again, (I thought it's something more he wants to tell me)? (? Överhoppat). So I went and looked and Major Boone was gone, shipped out this morning for to cross the sea. (? Överhoppat). So; again I turned around and I asked: Could I see the doctor that took hes place, but they showed me a much younger doctor: This Major Boone, he was about 50 years old - at least.

John: No – he was pretty old.

Johns hustru: Yeah, he was old to be out in a. – But – anyway; – I said to this younger one; I said: "I was promised by the Major Boone that he would sent my husband home". So I gave him hes age and hes name, and everything, and I said: "He has been sick in ulceritis and he'd bring pneumonia" and I said: "he is sick and he has got surgery" and I said " ? Utelämnat ". And; he said: "Well I can't take that for the word". He said: "I have to go and check on the records". So; he went and he checked and he came back and he said: Major Boone left with the (?) he is to be released, when hes health gets well, but we don't release, unless they are well". So: he had to stay another two three months out there. Bu the got released too.

L: So he stayed in another two three months!

Johns hustru: Well. This young doctor told me, he said: "The unated States army don't let anybody leave before they are well, when they get sick in a hospital" he said. "So he is going to stay until he gets well" – You know.

L: You never found out? What was the trouble? Ulcer?

John: They said it wasn't that ulcer there.

L: Inte det?

Johns hustru: They said it was cancer, didn't they?

John: No.

Johns hustru: Oh – I thought they did.

John: They never said what it was.

L: Så Du blev bra i alla fall?

Johns hustru: No, han hade surgery in Moline sen.

John: Yes.

L: Jaså. Så Du kom hem då.

John: Yes.

Johns hustru: Yeah, han kom hem. But that was a trip, something to write a story about!

L: Jaha! Det var inte roligt nej.

Johns hustru: Nej.

John: No.

L: Så Du visste inte mycket vad som försiggick, för Du var sjuk,

John: No.

L: oberoende av allting?

John: Yes.

L: Jaa. Så vad gjorde Du då när Du kom tillbaka? Då fick Du lugna ner Dig ett tag förstås och vila upp Dig?

John: Well jag

L: Du kunde väl inte gå tillbaka till arbete?

John: No, not first.

Johns hustru: You were not home very long.

John: Va?

Johns hustru: You started working again, back from the surgery.

John: Well – I was off quite a bit.

L: Var började Du att arbeta då när Du kom tillbaka? Så Du gick tillbaka till International Harvester?

John: Ja. Jag arbetade där i sex veckor, men jag har aldrig 'liket i shop-et, så jag ville just ut se.

L: Så Du var för gammal när Du kom då. Du kom inte in i det arbetet?

John: No, inte i shop-era här. No. Så; jag kunde. Jag kunde, jag kunde inte stå, – se.

Lennart Setterdahl: Nu när Du var så pass gammal, Du var tillbaka 1938, till hemmet igen. Och Du kände på Dig att: det var inte riktigt den rätta platsen, för det var bekvämare att vara i Moline.

John Nelson: Jaa.

L: Du kunde gå ut i affärerna, på vintertid särskilt?

John: Jaa, det

L: Det var vintern Du var värst rädd för i Småland?

John: Jag köpte mig en automobil and jag kunde komma runt här.

L: Vad köpte Du Dig för bil?

John: En gammal Ford.

L: Gammal Ford.

John: Jaa.

L: Vad betalade Du för den?

John: 25 dollar.

L: 25 dollar! Och den gick bra?

John: Jaha, den körde jag.

L: Och Du gick aldrig tillbaka till First National och försökte få ut pengarna igen?

John: Jag fick ut 'mine 'penger där jag, ja det fick jag.

L: Du fick ut dem!

John: Yes, dom fick jag där.

L: Alltihop?

John: Ja, tiden där as long jag hade arbetat.

L: Ja, men jag menar: på banken?

John: No, jag gick aldrig till banken och 'frågte.

L: Du fick aldrig tillbaka dem!

John: No.

L: Inget meddelande om att det var tråkigt?

John: Nej. Jag gick aldrig och 'frågade dem efter!

L: Ja men det skulle Du ha gjort.

John: När jag ville gå hem se.

L: Nähä.

John: Jag tänkte jag skulle plåga Amerika så länge jag 'kunne. Det - det!

L: Ja, men man skulle ju kunna tro att banken kunde vara hövliga tillräckligt och skriva ett brev till Dig och säga att: det var tråkigt att det har hänt det här.

John: Nej. Nej, det hördes ingenting. Jag hörde aldrig något.

L: Var det någon mer som blev av med pengar?

John: Oh det var flera! Det var fler som

L: De tog alltihop!

John: Ja. Sure!

L: De sa ju det att de betalade ut 5 cents a dollar och 20 cents och så, men där tog de alltihop!

John: Jaha.

L: Var alla bankerna på det viset?

John: Ja det var ett par banks som gjorde 'detsamme här, i Moline.

L: Jaha.

John: I Moline National. Så där var Deere's bank, där fick 'di 'tebakes quite a bit, ja; 80 % tror jag 'di fick 'tebaks.

L: Jaså. De var lite mer hyggliga då ja.

John: Jaa.

L: Så du hade köpt Dig bil nu då.

John: Ja.

L: Du kunde klara Dig i alla fall och Du hyrde ett rum då? Bodde Du hos systemen fortfarande eller hyrde Du eget rum?

John: Ja sure, jag gick 'tebakes till snickeriet här i Moline och

L: Men hur bodde Du? Hyrde Du in Dig på ett ställe eller bodde Du med någon?

John: Ja, Mary och jag, vi bodde med hennes föräldrar.

L: Åh! efter Du gift Dig ja.

John: Ja.

L: Hur träffade Du Din hustru Mary nu?

John: Well! I don't! .. I don't know exactly! Jag levde med dom.

L: Säger Du det! Du hyrde in Dig där.

John: Ja. 'Di hade mycket rum där, 'di hade stort apartment där då.

L: De bodde i Moline?

John: Ja. Så – jag levde där länge – hade maten där. Och sen gick hennes bror och jag ner till (?). Vi hade mycket för .. för John Deere där nere. Vi var där nere i tre år och arbetade.

L: Som snickare?

John: Ja.

L: Säger Du det!

John: Yeah.

L: Så då bodde Du där nere?

John: Ja, vi 'stannade där nere över veckan, men vi kom hem över the weekends, så.

L: Och då hade Du träffat Din fru?

John: Jaa.

Johns hustru Mary: Å ja!

John: Vi var .. vi var gift.

L: Ni var gifta då?

Johns hustru Mary: Jag arbetade och han; Min bror, han var superintendent på jobbet och John var a kind of boss.

John: Ja.

L: Ja.

Johns hustru Mary: Och åkte fram och tillbaka.

L: Så då hade Du kommit in i smöret, som man säger?

John: Jahahaha!

L: Så var gifte ni er då? I First Lutheran eller i?

Johns hustru Mary: Va?

L: I vilken kyrka gifte ni er?

Johns hustru Mary: Salem!

L: Oh Salem Lutheran church.

John: Jaa.

L: Jaha. Ni hade kyrkbröllop då eller?

John: Yes.

L: Jaha. Men var det inte någon kväll Du satt och sa till Din fru att: Du har en röd liten stuga därhemma i skogen?

John: Ja!

L: Vill Du åka med tillbaka?

John: Well. Det

L: Så; - Du hade aldrig det på tal att Du ville åka tillbaka? Hade Du hemlängtan?

John: No! No, not after jag hade vart 'hemme och min mor, 'ho levde länge men min far dog se!, 'Straxt efter jag kom 'tebakes här.

L: Och då kände Du att Du hade inte samma behov och att Du inte längtade tillbaka längre?

John: Ja. Hon gick till min syster, 'di levde i Hultsfred. Så 'ho levde där och då visste jag att hon blev – hon took care utav min mor se.

L: Hon blev omhändertagen?

John: Ja.

L: Så skrev Du ofta hem till mamma?

John: Oh ja!

L: Ett par gånger om året kanske?

John: Ja en och två gånger, det var allt det blev så!

L: Och hon skrev tillbaka?

John: Ja. Jaa.

L: Hon ville veta hur det var. Hon ville veta hur Du bodde och

John: Ja!

L: och vem Du hade gift Dig med och

John: Jaa.

L: och om det var en ordentlig kvinna Du hade fått?

John: Ja. Oh ja! Hon ville ha reda på hur det var.

L: Jaa.

John: Och då klarade 'en sig bra när 'en arbetade här.

L: Och Din fru, hon arbetade också?

John: Jaa, det gjorde hon.

L: Så när flyttade ni ut då ifrån svärfar? Hyrde ni en lägenhet eller köpte ni hus?

John: No. Vi köpte. Se jag byggde det här, när jag levde där.

L: Säger Du det!

John: Det var in -43 -44 jag byggde det här.

L: Jaså det är så pass gammalt?

John: Ja.

L: Det var inga hus här förut då, Du var en av de första?

John: No. Ja, det där, mitt emot här, var byggt där.

L: Jaha.

John: Så det var byggt året före, innan jag 'börjde bygga här och så. Eljest var det öppet här för en lång -. Det var ett hus där 'bortes då, det var ett brickhus, det var det 'ende som var här. Och sen, hennes syster och man, 'di gifte sig och 'di köpte en lott över där och hennes mor och far hade en lott här. Så när jag kom opp här, då byggde jag. Jag byggde deras hus över där först – vad var det: – I don't know om det var -48 - - 48 eller så.

L: Jaha. Så då kom det en hel familj tillsammans här då?

John: Ja. Sen byggde jag det huset - och; hennes mor och far, han dog lite sen (han var inte mer än 62 år se). Så: hennes mor, 'ho hade sitt apartment ner på 11:e street där nere.

L: Jaa.

John: Och – 'ho ville jag 'sulle bygga deras hus också.

L: Jaha.

John: Men sedan han dog tidigt.

L: Så – då bosatte sig hela familjen här då, runt här?

John: Jaha, de levde

L: Så då började det att gå bra, så då tappade Du kontakten med hemmanet i Småland.

John: Ja, det blev, jaha.

L: Det lilla torpet.

John: Det gick, det såldes alltihop därefter. Så: min bror flyttade därifrån och det såldes alltihop och min far och mor, ja, det var min – no, min mor, hon flyttades till ett ställe: Spångenäs, levde där nåt år, men sen flyttade hon till Hultsfred, till min syster där.

L: Din syster där. Så hon hade god vård ja.

John: Ja.

L: Jaha. När blev Du medborgare här över, så Du kunde rösta på presidenten?

John: Vi blidde. .. Var det? Mary!

Johns hustru Mary: Va.

John: Var det -30 ? När var det vi tog våra 'medborgerpapper?

Johns hustru Mary: Å – I don't know.

John: -30 ?

Johns hustru Mary: 35?

John: Det var -37 eller -38 vi tog.

L: Jaha. Ni vågar att ha papper och sånt i banken nu, så dom inte stänger upp, som dom gjorde när John kom?

John: No, 'di kan inte 'stänge opp där.

Johns hustru Mary: Ja, då hade jag också pengar. Jag gick ner och tänk, jag fick vad jag skulle. Men gumman, som var före mig, hon var belgaregumma och hon hade så mycket pengar och hon fick inte ut någonting. Hon gråt och gråt, hon var så arg för jag fick vad jag hade. Jag hade inte så mycket på den tiden!

L: Vad berodde det på att Ni fick och inte hon?

Johns hustru Mary: Ja, jag sa 'te dom att jag var fattig och skulle gå till Chicago och jobba och det skulle jag! Jag gick till Chicago och jobba see. Så jag ljög ju inte!

L: Så belgaredamen, hon fick inget?

Johns hustru Mary: Men; belgare, 'di är så sparsamma. Å! Hon tjöt gumman och hon slog med denne näven, men hon fick ingenting.

John: Ja.

L: Så! Så blev folk rädda och försiktiga att sätta in pengar på banken efter sådana där saker?

John: Oh, I don't know.

L: Men det måste de ha blivit. Det var ju inte roligt att bli av med pengar?

John: Nej, but; banker, 'di är fulla av 'penger.

L: Jag vet det, men hur länge dröjde det innan Du gick in på banken och satte in pengar igen?

John: Well det är ett annat konto 'di som har 'et nu, så nu

L: Ja, men då, alltså: 1930?

John: Ja.

L: Hur många år väntade Du med att gå in på banken? Jaså, 1940. Då blev ni båda medborgare?

Johns hustru Mary: Ja det tror jag nästan att vi blev på samma gång, fast: vi var inte gifta då!

John: Ja. Jaa.

Johns hustru Mary: Jag tror inte vi kände varann!

L: Ni visste inte om varann?

Johns hustru Mary: No.

L: Och blev medborgare på samma gång.

John: Ja.

L: Men om jag frågar Dig nu: hur länge dröjde det innan Du fick förtroende för en bank?

John: Well. Jag jag

L: Ja, Du fick den första checken, men Du satte inte in några pengar i fortsättningen?

John: Se. Jag hade förtroendet för banken sen vi fick in Rosevelt.

L: Jaså -33?

John: Ja.

L: Säger Du det. Och det var Din man det: Rosevelt?

John: Ja. Yes.

L: Så Du var ingen republikan då?

John: No, det var jag inte.

L: Har Du hört det att de sa till de svenska pojkarna som kom att: vill ni ha arbete i tre år framåt så ska ni rösta på republikanerna?

John: Jaha.

L: Sa de så?

John: Jaha! Det gjorde de!

L: Men Du lyssnade inte på det?

John: Nej, det. No. Sen han kom in, sen 'kunne 'en vara säker på, så länge han var inne.

L: Och han var inne länge.

John: Jaa det var han. Han satte Amerika igång. 'Di trodde ju att kriget 'gjorde't, men det gjorde inte nåt för mannen som styrde Amerika då. För han – han kunde sätta allting som han ville ha det och allt wanted som det skulle. Everybody fick vad 'di skulle ha se.

L: Hur kunde Du förstå nu? Kunde Du läsa tidningarna ordentligt när Rosevelt kom in så att Du kunde följa med i pressen?

John: Oh yes!

L: Du hade lärt Dig engelska så pass mycket då?

John: Ja visst. Det var inget.

L: Du förstod vad som försiggick?

John: Det 'kunne jag.

L: Runtom ja.

John: Jaa.

L: Men då kunde Du inte rösta första gången på honom?

John: Rösträtten den fick en när vi tog

L: -40. 1940 ja.

John: Jaha.

L: Så sista gången han var inne, då röstade Du på honom?

John: Jaha det gjorde jag.

L: Och då kände Du på Dig att det var rätt person?

John: Ja, se, han var för 'arbetarn.

L: Ja han var det.

John: Han. Han var inte för miljonären.

L: Nej. Jaa. Så satt Du och lyssnade på hans radiotal på kvällarna?

John: Det gjorde jag. Jag kunde inte mista dom.

L: Så det var många som satt och lyssnade på dem?

John: Jaha det var det.

John Nelson: En familj som levde här oppe.

L: Jaa.

John: Och – 'di hade fyra barn och 'di var – di var här. – 'Di kom ner här. 'Di levde i – nja - tre block ifrån här. 'Di kom ner här. Jag var här om 'kvällen – se, vi höll på och slänga (?) om kvällar och 'di 'hjalpte mig också! Och den yngste 'utå dom, han 'plockte opp 'cigarrettera och räckte mig. Jag 'kasta dom när det var lite kvar. Och – han 'plockte opp. Men jag sa till honom en kväll att: plocka inte opp 'cigarrettera efter nån som röker. Jag 'sa' göra 'nye cigarretter om Du vill 'röke. Han var väl sju åtta år, ja han var åtta år tror jag. Så jag gav 'en en cigarrett och (?). Och han låg där ute på gräset och kräktes, ja i timtal, så jag trodde han

L: Han hade rökt då?

John: Jag trodde han skulle dö, men det gick över. Men; han har aldrig rökt! Han har tackat mig, senast när jag var sjuk.

L: Jaså.

John: Att han inte något rökat.

L: Det var en bra läxa han fick?

John: Jaa. Han lever ut i Andover där ute. Vi går ut till honom.

L: Jaa. Var Du mycket delaktig med Wasa och sånt på möten? Var Du med i styrelsen i Wasa?

John: No. Jag var bara med när de hade intagningar och sådant där ja.

L: Var Du med på intagningsdagen av Wasa också?

John: No.

L: Bara Wikingarna?

John: Bara Wikingarna.

L: Thor Lodge.

John: Ja.

Johns hustru Mary: No Odd Fellow.

L: Ja Odd Fellow ja.

John: Jaa, Odd Fellow med ja.

Johns hustru Mary: And han also belonged to the Eagles.

L: Jaså Eagles också!

Johns hustru Mary: Eagles och Odd Fellow och Wasa.

L: Ja. The Odd Fellows nu, var det en svensk loge? Nej.

John: Nej.

L: Det var en amerikansk?

John: Men den finns över hela världen nu.

Johns hustru Mary: Men det var nästan alla svenskar som 'belongade i den,

L: Här i ?

John: Ja, de 'belongade nog, ja.

Johns hustru Mary: på den tiden.

L: Du tillhörde inte the Olive Lodge? Olive Lodge?

John: Oh ja Olive!

L: Det var Odd Fellow det.

John: Ja, det var Olive!

Johns hustru Mary: Det var Odd Fellow.

John: ja. Jag arbetade i shop-et och han tog in mig i Odd Fellow. Så – jag gick där mycket! 'Di hade danser där nere mycket se.

L: Odd Fellow?

John: Jaha, dom Odd Fellow and Wasa. Ja, jag tror .. ja jag tror; både Odd Fellow och Wasa och Vikingarna hade dans där nere. 'Di 'dansde' mycket där nere!

L: Jaså.

John: Så vi gick där när vi dansade.

L: Det var för att träffa flickor?

John: Jaa. Det!

L: På de tillställningarna nu; danstillställningar, - kom det in andra än svenskar?

John: No. Det, det var, det var 'bare 'svensker som, här var så mycket 'svensker så. Det var seldom Du såg någon annan i de 'svenske tillställningarna.

L: Det kom inte in belgare till exempel?

John: Nä, det gjorde det inte.

L: De höll sig för sig själva?

John: Ja. Se 'di var på 7:e street och svenskarna, 'di var nere på 5:e avenue.

L: Jaha. Så dom hade hand om hela downtown svenskarna då?

John: Jahaha! Det är som 'di säger att: det var belgare som kom in, men 'di utrotade 'svensker.

L: Gjorde de det!

John: Ja.

L: Du menar; det blev fler belgare än svenskar?

John: Ja.

L: När hände det? När Du kom?

John: Under krigens lopp, se, så utrotade 'belgera svenskarna, det är vad 'di säger här nere.

L: När Du kom hit 1930, då var det mer svenskar än några andra?

John: Å ja!

L: Det var bara svenskar?

John: Ja.

L: Svenska affärer överallt?

John: Se; 'svenskera gick fram och 'tebakes på 5:e avenue, 'kunne alltid gå där och 'tale och Salvation Army var på 14:e street och 5:e avenue och 'spelde' fredag och lördag där nere se.

L: Jaha. Vilken kyrka gick Du med i när Du kom, eller gick Du inte med i någon kyrka?

John: No det var långt efteråt, det var sen vi kom opp här jag gick. Jag hade 'te ta Marys mor 'te kyrka se, 'Ho 'belongdes in East Moline?

L: Och Immanuel?

John: Ja. 'Ho 'belongdes där och vi gick där länge. Till sist kom 'prästa opp och ville att vi skulle 'joina se.

L: Jaha.

John: Så vi 'joinade kyrka då.

L: Du säger nu att: svenskarna, de var nere på 5th avenue och där var fullt med svenska affärer. Men uppe på 7th street, där uppe på 15th och 16th avenue, det var

John: No. Det på 7:e street.

L: Det är belgarnas?

John: Det är 'belgeras där oppe.

L: Och det var belgiska affärer?

John: Jaha.

L: Och svenskarna gick aldrig dit upp?

John: No. No.

L: Inte det!

John: Det var 'bare belgare och salooner där oppe.

L: Hade de mera salooner än vad svenskarna hade nere på 5th avenue?

John: Å ja!

L: Hade de det?

John: Se det var ett par svenskar ner på 4:e avenue men det var seldom svenskar gick. Det var en del svenskar som gick ner där, but annars så gick inte svenskarna ner 'te dom saloonerna.

L: Inte det?

John: No. *no!* Det.

L: Så det var inte så mycket slagsmål och sånt då på den tiden när Du kom?

John: No det var inte mycket, men det 'happenede and jag hörde talas om 'et. Jag vet inte, jag kom ifrån 'svenskera först där så mycket.

L: Vad berodde det på?

John: Oh jag gick till Michigan och 'stande där en sommar och; I don't know. Det var dåligt med arbete här. 'Svenskera, 'di gick och 'di gjorde ingenting! Se – de hade väl pengar en del. De gick till the Salvation Army och åt, de hade soup; men jag, jag gick opp till Michigan and then jag kom ifrån 'et, I don't know. Jag gjorde bra med 'penger där oppe en sommar.

L: I Michigan?

John: Å ja. Jag arbetade mycket där oppe och sen, året efter, då var det två svenska pojkar och jag, vi gick opp till Wisconsin. Det var en orkan som hade gått igenom och 'halve stan hade det tagit. Vi arbetade där nära ett år då and vi gjorde 'penger där

oppe! Jag säger: det var försäkringen som took care 'å' allting. Så - det var bra 'betart där oppe. 'en fick

L: Så Du kunde spara pengar då?

John: Yeah. Jag sparade pengar. Jag var inte mycket i Moline då, när det var så dåligt med arbete här.

L: Var det en del som åkte hem under 30-talet tror Du ifrån Moline?

John: Oh yes det var 'många, 'många gick hem.

L: Och de kom aldrig tillbaka igen?

John: No. Ja det, det var en del som gick hem, 'di behövde inte betala det se, de governmenten skickade hem dom här.

L: Säger Du det!

John: Jaha. Jag kände två 'pojks som gick hem där.

L: Vem betalade det? Det amerikanska governmentet?

John: Jaha.

L: Fri resa hem till Sverige?

John: 'Di fick fri, fri 'rese, om 'di ville gå hem. Så.

L: Jaha.

John: Så det, eljest fick de ju ta care of dem här. Det var ju dåligt - Du vet - Om jag säger Dig det: jag var nere och hade soup en gång, var 'di var. Det var väl, jag tror att 'di var 75 där nere som låg i en sal.

L: På Frälsningsarmén?

John: No, det var inte Frälsningsarmén. Det var the government som hade där.

L: I downtown Moline?

John: Ja. Det var ner på 1:e street där nere, vid 'rivern. Men; jag var där nere en gång men jag sa det att: där går jag aldrig, om jag even 'sa' 'luffe ut till New York och 'komme på en båt! Men - då gick jag till Michigan där oppe.

L: Jaha. Men det var besvärligt för de som hade gått i botten ordentligt?

John: Oboy. 'Di fick lida här.

L: Jaha.

John: I don't know.

L: Ja det var väl en del som svälte ihjäl med naturligtvis, det gick för långt och de blev sjuka och liggande någonstans?

John: ja. Å vi har 'at bra nu, jag säger det! Vi har - vi har 'at bra nu. Men eljest har jag aldrig haft några goda dagar i Amerika, men jag sa till mig själv att: jag ska 'härde ut 'et med Unated States, att ha 'mine 'pengar 'tebakes.

L: Jaha. Men the First National, de betalade inte tillbaka?

John: No.

L: Du går aldrig in i den banken mer?

John: No!

L: Kände Du någon som blev av med huset i början på 30-talet: foreclosure, som man säger? Så de tog huset ifrån folk som inte hade betalat in?

John: Jag vet inte om 'di. Jag vet inte om 'di 'belongde just 'te den banken, men jag, jag kände en familj som blev av med huset. All right. 'Di 'di levde ut i - ja, cross the border, ut I Rock Island levde 'di. 'Di hade ett nice hus därute and 'di 'losde det huset.

L: Jaha. Hade de betalat in mycket på lånet?

John: Well. Huset var väl inte så stort. Det var ett 'nicet hus, men det var inte mer än 4 000.

Se: den som hade huset, han ville jag 'sulle 'köpe't, but jag hade inget och 'köpe för! Jag hade inte några pengar där.

L: Så det fanns inte pengar på *den tiden*?

John: No. Det är rätt.

L: Det gick inte att få tag på?

John: Det är rätt. Och even Otto Benson, den jag levde hos, han sa att det vore en 'go affär 'te och 'köpe't, men; han hade inte så han kunde hjälpt mig see. Och inte visste jag om jag kunde få något arbete så jag kunde klara 'et heller.

L: Nej. Så hade Du haft kontanta pengar, då hade det gått som med banken?

John: jaa, men kontanter! Det gick och 'köpe billigt här, ja om 'en bara hade några 100 se.

L: Jaha. Du kunde få ett bra hus för en 3, 4 000?

John: Jaa, 4 000, Det still är ett 'nicet hus där, det huset!

L: Jaså.

John: Om man kunnat 'köpe det.

L: Hur bodde svenskarna i början på 30-talet? Hyrde de eller hade de sina egna hus?

John: Well dom jag kände, 'di levde med andra, betalade för ett rum och det var ju inte så dyrt. Jag betalade 9 dollar för board; board och rum - se.

L: I Moline ja?

John: Ja, när jag var här.

L: Jaha.

John: Nedåt stan.

L: Hur var det att arbeta? Det var svenskar då och belgare?

John: Jaa.

L: De belgare som var här, var de valoner, som man säger? Du vet vad valoner är i Sverige?

John: Ja?

L: De som arbetade med järn och sånt, som kom ifrån Belgien på 1600-talet?

John: Ja.

L: Är det samma slags belgare som är här i Moline?

John: Well. Belgium, I don't know. I don't think 'belgara hade nåt sådant. 'Di tog vad 'di kunde få här. Men se det var en up på 7:e street, han took care 'utå dom se.

L: Jaså.

John: 'Di kom runt 7:e street och 'di byggde mycket. Det var mycket belgare som byggde hus här.

L: Jaså de var bra snickare?

John: Oh yes!

L: Så de konkurrerade med svenskarna då?

John: Jaa. Ja. 'Di försökte på 'alle vis och 'rote ut 'svenskera, det är vad 'di, det är vad 'di svenske 'kontraktare sa här i Moline.

L: Säger Du det?

John: Ja! 'Di är efter oss allt över!

L: Så de var riktiga yrkesmän då?

John: Å ja, det, det är 'di! Jag arbetade med belgare, de är goda!

L: Jaha. Arbetade de i tysthet för att äta ut svenskarna, eller var de högljudda av sig, med stridigheter och sånt?

John: Nej! Det

L: Det var det inte?

John: Nähä då. Nähä, det

L: Så det var ärlig konkurrens?

John: Jaa, det var det. 'Di took care 'utå alltid, det hade 'te och bli just så här.

L: Jaha.

John: Nothing tråkigt. Nej, det

L: De är ju kända för att vara pigeont rasers.

John: Jaha!

L: Men dom var också snickare?

John: Yes!

L: Så Du arbetade med flera stycken då i byggnadsbranschen?

John: Jaha det gjorde jag.

L: Jaha.

John: Det

L: Hände det att svenskarna gick över till belgarna och fick sig en belgisk fru eller flicka, att de gifte sig med dem?

John: Nja, det hände inte mycket.

L: Därför att de var katoliker?

John: Jaa se det är funnit. Katoliker och – jaa – det – det är ju 'många' andre, men; 'Stora' svenske 'kyrka här nere i Moline,

L: Den Första Lutherska?

John: ja, den har ju tagit care 'utå dom' 'meste svenskar här, så att 'di ..' 'di är funnit, de har inte gått tillsammans mycket, 'katolikera och .

L: Så det har varit en skiljemur så att säga?

John: Jaa.

L: Ingen ville gå över den gränsen?

John: Det ser ut som 'biblen har något med det 'te och 'göre.

L: Tror Du det?

John: Å ja, det har det. Det.

L: Men de försökte då?

John: Det är likadant med 'barna i skolan, dom har gått ifrån 'biblen. Den fick vi, 'biblen, den fick vi 'läse mycket i Sverige när jag gick i skolan. Och det har de gjort här, till på 'siste tiden, har den tagits från dom. Det gör mycket att 'barna kommer bort och går en annan väg, Du ser.

L: Att de kommer på villovägar?

John: Ja. Det är felet med Amerika, och många andra land.

L: Så när Du växte upp då som liten pojke, Du gick i söndagsskolan. Gick Du i söndagsskolan?

John: Å ja!

L: Du gjorde det och gick och läste.

John: Jaha!

L: Jaa. Har Du haft nytta av det, tycker Du - det Du lärde Dig då?

John: Å ja, det har 'en, livet igenom!

L: Ja.

John: Det går aldrig ifrån envar. Men dom 'meste människorna, dom tror inte att det finns någon gud nu 'mere.

Lennart Setterdahl: Nej. Om Du summerar up det nu; John, de här åren Du har varit här. Har Du varit hemma någon mera gång i Sverige efter 1938?

Bägge makarna Nelson: No.

Johns maka Mary: Han vill inte gå hem!

John Nelson: Vi var vi var 'hemme – vi var 'hemme --68.

L: Ja.

Johns maka Mary: Jag vill gå en gång till, men han vill inte.

L: Och Du åkte inte -68 då?

Johns maka Mary: Jaa.

John: Joo, vi var båda två.

L: ni var hemma båda två då?

John: Jaa.

L: Så då besökte Du hennes hemtrakt?

John: Jaha.

Johns maka Mary: Ja vi var på bägge två.

John: Ja.

L: Ja.

Johns maka Mary: Mycket i Stockholm, för jag har släkt i Stockholm också.

L: Se där ja. Men Du hade ingen känsla för fosterjorden då vid det tillfället, tyckte Du?

John: Jo. Vi var och såg var jag är oppväxt, men det var ju ingen vi kände där.

L: Säger Du *det!*

John: No.

L: Dina ungdomskamrater, var hade de tagit vägen?

John: No dom 'träffte jag i Vimmerby, dom jag var i lag med i Sverige. 'Di var nästan i Vimmerby allihop!

L: Jaså.

John: Vi var där i nära på två veckor.

L: Det var ingen som bodde kvar ute i skogen?

John: No. Den hade 'di 'flyttat ifrån!

Johns maka Mary: No, det var bara kor och 'di kom och gick till head lights-en på bilen.

L: Jaha.

Johns maka Mary: Där stod 'di och just slicka på head lights-en på bilen!

L: Men saknade Du inte naturen då, när Du kom hit det första, midsommar till exempel?

John: Å ja, det saknar 'en mest!

Johns maka Mary: Jag saknar allting,

John: En växer ifrån det.

Johns maka Mary: fast jag var bara 14 år.

John: Du kommer in med annat där.

L: Du ändrar livet efter omständigheterna.

John: Ja. Ja.

L: Jaa.

John: Jag

L: Har Du varit intresserad av politik här i Moline? Du har inte varit med i någonting?

John: No jag har inte varit med men jag vill 'lyssne.

L: Du lyssnar och Du röstar.

John: Ja!

L: Du röstar vid varje val?

John: Yes, Oh ja! Det!

L: Du sitter inte hemma då? Och Du är demokrat?

John: Jaa det är vi, det är jag.

Johns maka Mary: Ja vi är demokrater.

John: Se för arbetarna har jag alltid varit. För arbetarna har jag alltid varit.

Johns maka Mary: Hur länge har ni varit här? Det var ju bra länge.

L: Ja, vi har varit här i många år. Vad var det?

John: för arbetarna har jag alltid varit.

L: Demokraterna ja.

John: För det har jag vart här. Ja, arbetare. Och min far arbetade för miljonärer. Min far arbetade 'hele sitt liv, 'te han kom ifrån dom. 'Di var 'fattige, tills 'di var skilda ifrån dom. När han fick arbeta för sig själv, då klarade han sig bättre.

L: Var det Tillberg det?

John: Jaha, det var Tillberg.

L: Jaha.

John: Men det blev slut med allt. I don't know hur det kom i Sverige! Alla såna där godsägare gick det slut för.

L: Jaså de klarade inte av affärerna.

John: Och det var .. det var flera stycken som tog över se, det blev bolag.

L: Men Din pappa klarade sig bättre än Tillberg då?

John: Åh ja!

L: Han hade inte mycket när han började men han hade inte mindre när han slutade?

John: Det växte allting se, växte till och växte till och 'di took care of it. 'Di gick inte ut och förstörde det med 'te gamble. Jag tror att såna där 'rike tar opp mera gamble, så det går slut med alltihopa.

L: Du menar: de spelar bort pengarna?

John: Ja.

L: Så när Du började arbeta, när Du bodde hemma hos mamma och pappa, om Du tjänade några kronor då eller några ören, fick Du lämna dem hemma hos pappa då, eller fick Du behålla dem?

John: Jag fick behålla vad jag gjorde.

L: Du fick det?

John: Vad jag gjorde, för när jag arbetade för far, han betalade allting där.

L: Jaså han betalade Dig pengar då?

John: Jaha. Det

L: Och det fick Du behålla och spara själv.

John: Ja, det, se det fick 'en.

L: Så Din ena syster, hon var ju bara tio år när hon kom hit till Amerika.

John: Jaha.

L: Vad berodde *det på*?

John: Det var en moster, som kom 'ifrå Iowa, moster och morbror som kom 'ifrå Iowa och 'ho ville gå med dom. Och vi var 'månge - och - I don't know. Hon fick gå med.

L: Var *var* de ifrån i Iowa?

John: Det en stad som heter ... Åh ...

L: Var det I mellersta Iowa; Boone? Madrid? Dayton? Harcourt? (?)?

John: No. No. Det är en liten stad här ute, på route 1.

L: Route 1! Nej, det vet jag inte var den är.

John: Washington! Washington!

L: Washington. Det är inte långt härifrån!

John: No!

L: Jaha Du! Så det var

John: Ja, 'ho kom dit ut se.

L: Och hon stannade där då med dem?

John: Ja. 'Di hade farm därute.

L: Och hon gifte sig då i Iowa?

John: No. 'När 'ho - jag tror 'ho kom till Moline när hon var 14 år. Jag är inte så säker på det, men 'ho var inte 'gammel när 'ho kom till Moline och 'ho arbetade här i Moline. Så 'ho gifte sig när 'ho var 17 år här i Moline med Otto Berntson.

L: Jaha. Otto Berntson?

John: Jaa.

L: Jaha. Vad arbetade han med?

John: Han var snickare.

L: Snickare. Jaha. Och lever hon fortfarande?

John: No. Hon är död.

L: Jaha.

John: Ja – hon

L: Godsägare Tillberg, han var inte släkt med prästen Tillberg i Första Lutherska?

John: No. Det – det var han inte! För

L: Du kommer ihåg honom?

John: Tillberg, han hade 'e annan kyrka. Ja vi var där och byggde, byggde till den 'kyrka. Så jag 'frågade honom om han var släkt med Tillberg på Totebo. Nä, den visste han inte om.

L: Nej.

John: Han var barn i Amerika, den prästen.

L: Jaha.

John: Så; han visste inte om honom. No.

L: Det var en annan släkt.

John: Jaa det var det.

L: Jajamensan.

John: Ja.

L: När Du arbetade i fabrik, då behövde Du aldrig vara med i någon fackförening?

John: No.

L: Det fans inte på den tiden?

John: No.

L: Nähä.

John: No.

L: Och Du hade inga svårigheter att komma med i Carpenters Union heller?

John: No det hade jag inte svårt med det!

L: Är Du fortfarande med och betalar in union dues?

John: No, men jag är med! Jag still belong see.

L: Jaså. Även om Du inte betalar?

John: Ja. I still belong. Vi går på en middag varje år, så vi får vår

L: Så Du får pension då ifrån Carpenters?

John: Ja det skulle jag ha, men! Den tog 'di ifrån oss.

L: Varför?

John: Där kommer 'miljonärerna in. Dom här 'store som tar care 'utå fackföreningen, 'di har gått för högt, så 'di ska ha 2- 300-, mabee opp 'te 500 000 om året och det är det som förstör allting! Det är inte 'arbetarn som förstör fackföreningen, det är 'miljonärerna! 'Di ska ha mer och mer och mer – och – I don't know. Det ser ut som 'di aldrig finge nog!

L: Men de som är med nu i fackföreningarna, är inte det sådana som har varit arbetare en gång i tiden?

John: Jaha, det är det.

L: Vad händer med dem då när de kommer så högt?

John: Ja. Ja.

L: Glömmer de av var de var någonstans?

John: 'Di går till undervärdena sen. Sen spisar 'di inte miljonärer.

L: Å de måste rösta ut dem?

John: No. Sen spisar 'di inte miljonen för dom, sen ska 'di ha flera miljoner se.

L: För Du har ju varit med i fackföreningen i många år.

John: Oh ja, det har jag.

L: Men nu blir det ingenting i återbäring?

John: Jag har vart med här i 45 år här. Jag har varit med där i 6 år.

L: Jaha. Du är fortfarande med, sa Du?

John: Ja här - ja.

L: Men Du behöver inte betala in avgift varje månad?

John: Nej.

L: När slutade Du med det, efter Du pensionerades eller?

John: Ja, sen jag slutade opp arbete.

L: Och då behöver Du inte betala längre?

John: No. Jag sa till dom i föreningen nu; om det är så vi slutar och 'arbete 65, sen ska vi inte 'betale dues till fackföreningen.

L: Nej.

John: För det skulle 'va den 'störste orättvisheten som

L: Jaa. Hur mycket fick Du betala in i månaden, det sista Du betalade?

John: Ja, det 'siste jag 'betarde i 'månan, 13 i 'månan, 13 dagar i 'månan.

L: Jaha. Men Du får ingenting tillbaka nu?

John: Jaa jag får 15 och 68 i 'månan, men det är inte 'ifrå fackföreningen, det är 'ifrå – ifrå 'statet här.

L: Illinois?

John: Illinois.

L: Betalar de ut?

John: Ja.

L: Vad betalar de ut för?

John: Because; fackföreningen här, 'di gick ifrån. Dom här som är i stora – dom här som är över 'arbeterna i fackföreningen, dom gick fackföreningen ifrån, så 'di hade ingenting med dom och 'göre. 'Di behöver inte och 'betale till dom. För; fackföreningen här hade satt opp hem för dom 'gamle och 'di tar inte care utav dom hemma.

L: Säger Du det?

John: No.

L: Var var det hemmet någonstans, här i närheten?

John: 'Di hade i Illinois och vi hade hem i Florida.

L: Så Du kunde ha bott där då när Du pensionerade Dig?

John: Ja. Ja. Ja. Jaa. Men

L: Hur mycket pengar hade Du betalat då i månaden? Hade Du fått det billigare då för att Du hade betalat in?

John: Ja, där hade vi inte behövt och 'betale om vi har 'hållt på och 'betale, men se hemmen gick ifrån 'arbetarna, så 'di kan inte 'komme in i 'hemmanen nu.

L: Så vad Du har betalat in till dem då, det är

John: Å ja, vi har 'betart in till 'et, men

L: Men Du får ingen återbäring?

John: Vi kan inte 'komme in 'nå mer 'te dom hemmen.

L: Så de erfarenheterna Du fick när Du alldeles först kom hit, med the First National Bank och sen med Carpenters Union!

John: Ja det har gått, det har gått ifrån med alltihop se!

L: Blev Du inte förbannad då på ett sånt system? Du kan inte göra något. Du står maktlös.

John: Det blev jag först, när jag inte fick ut pengar där nere. Så jag sa att jag ska plåga Amerika så länge jag, länge jag lever.

L: Ja, men det är inte mycket Du kan göra åt det då!

John: No det kan jag inte, men jag kan ju 'leve! Jag 'sparde ihop så mycket; jag tänker jag kan 'leve 'te jag dör, för det blir nog inte så 'många 'dager till.

L: Du lämnar inget kvar till staten?

John: No, unless 'banka 'tart då! Det ser dåligt ut nu igen!

L: Du tror det?

John: Det är 'många banker som går!

L: Ja det är varenda vecka.

John: Ja det är det!

L: Så Du kanske har pengar under madrassen då?

John: Ja, ja. Jaha!

L: Det är nästan säkrast, vet Du!

John: Jaha! Jaa jag vet inte det.

L: Jaa det är inte roligt.

John: Nej, det är det inte.

Transkriberat från kassetband 2013-03-08 /O-KS